

NORDANSTIGS
KOMMUN

Revisorernas redogörelse 2021

Revisorernas redogörelse för 2021 års granskning

Inledning

Kommunens revisorer har kommunfullmäktiges uppdrag att granska kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och pröva om den sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisorerna skall också granska om kommunens räkenskaper är rättvisande och om den kontroll som sker är tillräcklig.

I god revisionsred anges inriktningen på följande sätt:

- *ändamålsenlighet*; om verksamheten efterlever och lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten
- *ekonomi*; om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra
- *räkenskaper*; om verksamhetens redovisning upprättas i enlighet med lagstiftning och god redovisningsred, om den ger en rättvisande bild av tillståndet,
- *intern kontroll*; om den kontroll som görs inom styrelser och nämnder är tillräcklig, d.v.s. om ledning, styrning, uppföljning och kontroll är tillfredsställande.

I denna bilaga vill vi föra fram noteringar och allmänna synpunkter som kommit fram i vår granskning. Vi vill också kortfattat redovisa några av de granskningar som genomförts under revisionsåret 2021.

Granskningarna presenteras i separata rapporter.

Revisionens arbete

För revisorernas granskning gäller kommunallagen, god revisionsred och av fullmäktige antaget revisionsreglemente. I granskningsarbetet har vi:

- Följt nämndernas och kommunstyrelsens verksamhet genom fördjupade granskningar, träffar, uppföljningar och protokollsgenomgångar.
- Sammanträffat med nämnder och nämndföreträdare samt tjänstemän inom olika verksamhetsområden för informationsutbyte.
- Haft ett flertal möten med kommunfullmäktiges presidium för informationsutbyte och avstämning av uppdraget.

Vi har under revisionsåret haft 10 sammankomster inkl. planeringsaktiviteter. Granskning har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet, med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi biträds i vårt arbete av PwC. PwC:s revisionskonsulter har utfört granskningar och uppföljningar i enlighet med våra uppdrag. PwC har också svarat för den administration som är förknippad med revisorernas verksamhet.

Kommunens verksamhet och ekonomi

Nordanstigs kommuns redovisade ett positivt resultat om 59,4 mnkr. Resultatet för 2020 uppgick till + 40,4 mnkr, vilket gör att resultatutfallet för 2021 är en resultatförbättring med 19 mnkr jämfört med föregående år. Resultatet enligt balanskravet uppgår enligt årsredovisningen till + 7,1 mnkr.

Totalt redovisar kommunstyrelsens verksamheter och sociala myndighetsnämnden ett underskott om 13,7 mnkr (underskott 2020 15,4 mnkr). De verksamheter som redovisar underskott 2021 är kommunstyrelsens verksamheter avser staben, utbildning, vård och omsorg, social omsorg, central del i verksamheterna och sociala myndighetsnämnden. Totala underskotten för kommunstyrelsens verksamhet för vård och omsorg och sociala myndighetsnämnden uppgår till 15 mnkr att jämföra med 23,1 mnkr föregående år.

Trots de totalt minskade underskottet 2021 för verksamheten vård och omsorg och sociala myndighetsnämnden ser vi allvarligt på de redovisade underskotten inom dessa verksamheter. Kommunens ekonomi tål inte upprepade stora underskott som redovisas. Vår bedömning är att det är väsentligt att det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna fortsätter inte bara inom dessa verksamheter utan även inom övriga verksamheter.

Det är väsentligt att kommunstyrelsen, utifrån sin uppsiktsplikt, säkerställer att tydliga beslut fattas med anledning av underskotten för att få en ekonomi i balans.

Under 2020 bildades en ny nämnd, sociala myndighetsnämnden, som en del i effektiviseringsarbete. I september år 2021 gjordes ytterligare en omorganisering som innebar att Social omsorgs verksamhet övergick till nämnden. Budgeten för verksamheten kommer att flyttas den 1 januari 2022. Revisorerna noterar att nämnden inte fullt ut har vidtagit åtgärder för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. I årsredovisningen påtalas att arbetet med budget i balans fortsätter och nämnden planerar inriktningsbeslut under året vilket revisorerna ser positivt på. En långsiktig planering och att nödvändiga åtgärder vidtas är av yttersta vikt för att bedriva verksamheten inom de ramar som fullmäktige beslutat att tillföra den.

Kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och sociala myndighetsnämnden har inte upprättat verksamhetsmässiga mål för året vilket vi ser som en brist. Det är viktigt att nämnderna stärker sin styrning och ledning över verksamheten.

Kommunstyrelsen har med sin samordningsroll och uppsiktsplikt stor påverkansgrad gällande hur tillfredställande nämndernas uppföljning, utvärdering, analys och kontroll av verksamhet och ekonomi är.

Översiktlig granskning av ansvarsutövande

Revisorerna skall varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa. För att föreslå ansvarsfrihet bedömer revisorerna styrelsers och nämnders aktiva åtgärder att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. Underlag för våra bedömningar har varit revisorernas protokollsläsning, genomgång av handlingar, möten med ledamöter i styrelse och nämnder och en särskild granskning.

Under 2021 har PwC på uppdrag av revisorerna genomfört en översiktlig, grundläggande granskning av styrelsens, byggnadsnämnden, och sociala myndighetsnämndens ansvarstagande för intern styrning och kontroll samt måluppfyllelse.

Vi bedömer att kommunstyrelsens verksamheter för vård och omsorg respektive utbildning samt att sociala myndighetsnämndens redovisade resultat inte är förenligt med de av fullmäktiges tilldelade budgetramar.

Vad gäller verksamhetsmålen kan vi konstatera att det i kommunens delårsrapport och årsredovisning lämnas en redovisning av arbetet med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Däremot lämnas ingen tydlig utvärdering av måluppfyllelsen. Med bakgrund av detta kan vi inte uttala oss om prognostiserat resultat respektive resultatet för helåret är förenligt med fastställda verksamhetsmål avseende god ekonomisk hushållning.

Sammantaget bedömer vi att kommunstyrelsen och sociala myndighetsnämnden inte helt har vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda, följa upp och kontrollera samt rapportera tilldelat uppdrag. Ingen av de granskade nämnderna eller styrelsen har redogjort för måluppfyllelse för 2021 eller säkerställt en tillräcklig intern kontroll inom de granskade områdena.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och sociala myndighetsnämnden haft en bristande styrning, ledning, uppföljning och kontroll främst avseende ekonomi. Vi ser allvarligt på den ekonomiska utvecklingen inom verksamheterna som redovisar underskott och ser det som väsentligt att nödvändiga åtgärder vidtas.

Revisorerna har under året noterat att de noterade bristerna kring den ekonomiska rapporteringen i protokollen kvarstår.

Granskning av delårsrapport för 2021

Vi har översiktligt granskat delårsrapporten för perioden 2021-01-01 – 2021-08-31. Granskning av delårsrapporten är en del av den grundläggande granskningen.

Den översiktliga granskningen syftar till att bedöma om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god revisionsred samt om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten för Nordanstigs kommun inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2021.

Grundat på den översiktliga granskningen av delårsrapportens återrapportering har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2021.

Lämnad utvärdering av fullmäktiges övergripande mål bedöms vara en tydlig förbättring mot tidigare år. I avsaknad av en tydlig redovisning och bedömning huruvida målen prognostiseras att uppnås för helåret, kan revisionen inte göra en bedömning om förutsättningar finns för att målen för verksamheten kommer att uppnås för helåret.

Granskning av årsredovisning 2021

Granskning av årsredovisningen 2021 är en del av den grundläggande granskningen.

Granskning av årsredovisningen syftar till att bedöma om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om årsredovisning är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Utifrån vår granskning gjordes följande revisionella bedömningar:

- Avvikelser mot lag och god sed har identifierats avseende vissa notupplysningar. Noterade avvikelser bedöms inte vara väsentliga och påverkar inte den rättvisande bilden. Utifrån att noterade avvikelser ej bedöms som väsentliga bedömer vi att kommunens räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande.
- Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed. Avvikelse mot lag och god sed sker avseende vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen. Noterade avvikelser bedöms inte vara väsentliga och påverkar inte den rättvisande bilden.
- Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att den sammanställda redovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Granskning av god ekonomisk hushållning 2021

Granskning av god ekonomisk hushållning 2021 är en del av den grundläggande granskningen.

Granskningen syftar till att bedöma om resultatet i årsredovisningen för 2021 är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Utifrån vår granskning gjordes följande revisionella bedömningar:

- Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2021.
- Årsredovisningen innehåller styrelsens redovisning av arbetet med fullmäktiges fastställda övergripande mål för verksamheten däremot ingen tydlig utvärdering av målluppfyllelsen. I avsaknad av kommunstyrelsens utvärdering av fullmäktiges övergripande mål i årsredovisningen kan inte revisionen göra en bedömning av om det framkommit omständigheter som ger anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2021.

Granskning IT-styrning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nordanstigs har PwC genomfört en granskning av kommunens IT-styrning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att IT-styrningen i kommunen **inte helt** är ändamålsenlig. Den interna kontrollen bedöms ej vara tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning lämnas nedanstående rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Upprätta och etablera en IT-policy där de övergripande styrande principerna hur kommunens IT ska styras finns reglerade.
- Tydliggöra och dokumentera kommunstyrelsens roll och ansvar avseende styrningen av kommunens IT.
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att styrande dokument för viktiga IT-relaterade processer upprättas, exempelvis hur IT-projekt ska genomföras och hur behörigheter ska hanteras.
- Säkerställa att upprättad styrning följs och utvärderas på ett regelbundet sätt för att säkerställa efterlevnad.

Granskning – Samgranskning hemsjukvård

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Nordanstig kommun har PwC genomfört en samgranskning av hemsjukvården.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **i allt väsentligt** har en ändamålsenlig samverkan mellan hemsjukvården och Region Gävleborgs verksamheter.

I granskningen har vi identifierat ett antal förbättringsområden och nedan följer våra rekommendationer till kommunstyrelsen att säkerställa:

- efterlevnad av rutiner/riktlinjer avseende informationsöverföring. Vi noterar inom granskningen att det finns utmaningar med informationsöverföring mellan aktörerna, exempelvis genom användandet av "Gula lappen".
- införandet och implementering av patientkontrakt i syfte att uppnå en sammanhållen planering över patientens vård- och omsorgskontakter, utifrån individens unika behov.
- följsamheten till rutin för läkemedelsgenomgångar.
- följsamheten till rutin för avvikelshantering.

Granskning av kommunens bolag

De kommunala bolagen utgör liksom nämnder och förvaltningar instrument för att bedriva kommunal verksamhet. Det finns oavsett organisationsform behov av att skapa en väl sammanhållen kommunal organisation med en gemensam ledning. Detta skapar rationalitet och ger en bättre möjlighet att effektivt utnyttja de kommunala resurserna samtidigt som det ökar förtroendet för den kommunala verksamheten. De bolagsrättsliga förutsättningarna ställer dock andra krav på hur kommunen kan leda sina bolag.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt ägarnas uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns granskning sammanfattas i en granskningsrapport som lämnas till bolagsstämman. Granskningsrapporten lämnas även till kommunfullmäktige.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen samt god revisions sed i kommunal verksamhet samt med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Under 2021 har granskning av de kommunala bolagen främst skett genom möten med bolagsstyrelsen och protokollsläsning.

En fördjupad granskning avseende riskhantering har genomförts i Nordanstigsbostäder. Revisionsrapporten påvisade ett antal förbättringsområden kopplade till bolagets dokumentation kring riskhanteringen. En revisionsrapport har överlämnats till bolagsstyrelsen och biläggs granskningsrapporten.

Övrigt

Läsning av protokoll, arbetsuppgiften består i att läsa protokoll och bilagor dels från en innehållsmässigt och dels från en formell synpunkt. Vi har delat upp protokollsläsningen mellan oss och redovisar noteringar från läsningen vid våra revisionsmöten.

Löpande uppföljningar av diverse frågor vilka initieras i samband med läsning av protokoll, från personal och förtroendevalda inom kommunen eller allmänheten. Dessa uppföljningar utgör även en viktig grund i revisionsplaneringen inför kommande år.

Studiebesök och möten med tjänstemän, personal och förtroendevalda är också en viktig del i revisionsarbetet.

Ovanstående utgör en väsentlig del i revisorernas grundläggande granskning och ligger till grund för revisionens ansvarsprövning men även inför kommande års planering av revisionsinsatserna.